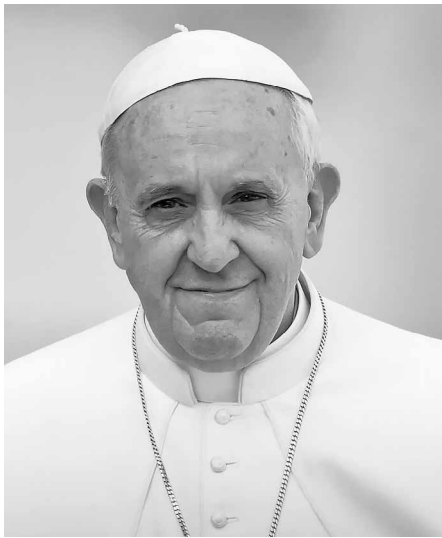

21 квітня 2025 року упокоївся у Бозі Папа Римський Франциск

21 квітня 2025 року, у Світлий Понеділок, о 7:35 місцевого часу, на 89-му році життя, у домі Святої Марти у Ватикані відійшов у вічність Святіший Отець Франциск. Його понтифікат тривав понад 12 років.

Сповіщаючи зі скорботою про смерть Папи Франциска, Кардинал Кевін Фаррелл, Камерленг Святої Римської Церкви зазначив:

«Дорогі брати і сестри, з глибоким сумом мушу сповістити про смерть нашого Святішого Отця Франциска. Сьогодні о 7:35 ранку Єпископ Риму Франциск повернувся до дому Отця. Все його життя було присвячене служінню Господу та Його Церкві. Він вчив нас

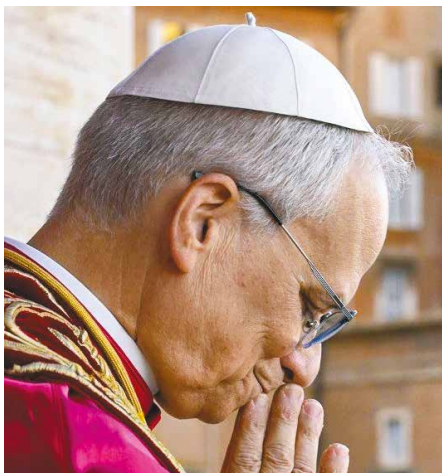
жити цінностями Євангелія з вірністю, відвагою та вселенською любов'ю, особливо на користь найбільш вразливих та найбільш маргіналізованих. З безмежною вдячністю за його приклад як справжнього учня Господа Ісуса, ми віддаємо душу Папи Франциска безмежній милосердній любові Триєдиного Бога».

* * *

Папа Франциск, уроджений Хорхе Маріо Бергольйо, народився 17 грудня 1936 року в Буенос-Айресі (Аргентина). Він став першим Папою з Латинської Америки та першим єзуїтом на Папському престолі. Його понтифікат розпочався 13 березня 2013 року і був відзначений прагненням до реформ, соціальної справедливості та міжрелігійного діалогу.

(Закінчення на 2 сторінці)

Новий Папа Римський — Лев XIV

проголосив з центральної лоджії базилики Святого Петра очікувану формулу латинською мовою, повідомляючи Риму та всьому світу ім'я нового Наступника святого Петра:

«Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum, Dominum Robertum Franciscum, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Prævost, qui sibi nomen imposuit Leone XIV».

«Високопресвященного й преподобного владуку, Владуку Роберта Френсіса, Кардинала Святої Римської Церкви Превоста, який узяв собі ім'я Лев XIV».

Першими словами нового Папи стали: «Мир нехай буде з усіма вами. Дорогі брати і сестри, це перше вітання Воскреслого Христа і Доброго Пастиря, який віддав життя за Божу паству. Я хотів би, щоб це вітання миру увійшло до ваших сердець, дійшло до ваших родин і до всіх людей, де б вони не перебували, до всіх народів, до всієї землі! Мир нехай буде з вами!».

Зі 133 учасників конклаву, кардинали походили із: 51 — з Європи, 16

— з Північної Америки, 16 — з Центральної Америки, 17 — з Південної Америки, 23 — з Азії, 18 — з Африки та четверо — з Океанії. Єдиним представником України на конклаві був Кардинал Микола Бичок (*правлячий Архидієц Мельбурнської Єпархії святих апостолів Петра і Павла*).

Папа Лев XIV

Хто він — новий Глава Католицької Церкви, що 8 травня 2025 року зійшов на престол святого Петра? Американець з європейським корінням, Папа Лев XIV поєднує у собі глибоку віру, місіонерський досвід і розуміння викликів сучасності. Пропонуємо вірним УГКЦ ближче познайомитися з особистістю нового Святішого Отця з його власних слів.

Від американського хлопчика до Глави Вселенської Церкви

Народжений у Чикаго в родині американців з європейським корінням, нинішній Папа Лев XIV виріс у глибоко католицькій сім'ї, де віра була не просто традицією, а живим свідченням. (Продовження на 3 сторінці)

Конклав (збори кардиналів-виборців, на яких обирають Папу Римського) 8 травня 2025 обрав 267-го Єпископа Риму. Ним став Кардинал Роберт Френсіс Превост. Про це оголосив кардинал-протодиякон Домінік Мамберті.

«Annuntio vobis gaudium magnum: habemus Papam!» (Звіщаю вас велику радість: маємо Папу!), — щойно кардинал-протодиякон Домінік Мамберті

21 квітня 2025 року упокоївся у Бозі Папа Римський Франциск

(Закінчення з 1 сторінки)

Підтримка України

З початком повномасштабної війни росії проти України у 2022 році Папа Франциск проявив велику емпатію до «мученицького» українського народу. Він неодноразово засуджував війну та закликав світ до солідарності з Україною. Його підтримка виявлялася не лише у словах, а й у конкретних жестах:

Щотижневі публічні заклики до молитви за мир в Україні під час загальних аудієнцій та молитов «Ангел Господній» у Ватикані.

Навіть на лікарняному ліжку Папа Франциск молився за Україну: «Молюся насамперед за мир. Звідси війна здається ще більш абсурдною. Молімося за стражденню Україну, за Палестину, Ізраїль, Ліван, М'янму, Судан, Ківу», — закликав Святіший Отець 2 березня 2025 року.

Особисті зустрічі з українцями, зокрема з рідними полонених та постраждалих від війни.

Гуманітарна допомога: Ватикан відправляв медикаменти, продукти та кошти для постраждалих регіонів. Посланці Папи в Україні: Кардинал Конрад Краєвський неодноразово відвідував зону бойових дій, доставляючи допомогу. Підтримка українських біженців: Папа Франциск неодноразово закликав католицькі громади по всьому світу приймати

та допомагати вимушеним переселенцям з України. У багатьох країнах Європи при храмах Католицької Церкви відкривалися центри допомоги біженцям.

Акція «Папа для України»: ще у 2016 році, після початку російської агресії на Донбасі, Папа Франциск ініціював масштабну гуманітарну кампанію для постраждалих українців. В її межах католицькі парафії Європи зібрали понад 16 мільйонів євро, а кардинал П'єтро Паролін особисто привіз перші кошти до України.

Папа Франциск і УГКЦ

Українська Греко-Католицька Церква мала особливий зв'язок з Папою Франциском. Він був вихованцем українського священника Степана Чміля, що вплинуло на його глибоке розуміння східної традиції та УГКЦ. У січні 2018 року Папа відвідав собор Святої Софії в Римі, де розповів, що кожного дня молиться перед іконою Богородиці, подарованою Блаженнішим Святославом, таким чином «розпочинаю та завершую день по-українськи». У липні 2019 року у Ватикані відбулася зустріч Папи з Предстоятелем і митрополитами УГКЦ, під час якої він висловив підтримку Україні.

Важливою подією для Української Церкви стало й те, що у 2015 році Папа Франциск визнав «героїчні чесноти» митрополита Андрея Шептицького, що

стало важливим кроком у процесі його беатифікації. Таким чином, понтифік відзначив роль митрополита у розвитку УГКЦ, його гуманітарну діяльність та допомогу переслідуваним у часи Другої світової війни.

У грудні 2024 року Папа Франциск удостоїв кардинальної гідності єпарха Мельбурнського УГКЦ Миколу Бичка, що стало ще одним важливим кроком у визнанні української католицької спільноти на світовому рівні.

Департамент інформації УГКЦ

* * *

Папа Римський Франциск (Хорхе Маріо Бергольйо), перший понтифік з Латинської Америки, пішов із життя у віці 88 років. Він був 266-м понтифіком, очоливши Католицьку Церкву 13 березня 2013 року, після історичного зречення Папи Бенедикта XVI.

Хорхе Маріо Бергольйо увійшов в історію як перший Папа з Латинської Америки, перший єзуїт на чолі Католицької Церкви та перший понтифік, який обрав ім'я Франциск — на честь святого Франциска Ассізького.

Народився він 17 грудня 1936 року в Буенос-Айресі в родині італійських емігрантів, Франциск спершу здобував освіту хіміка, але згодом вирішив присвятити життя священству.

За 12 років понтифікату він послідовно просував міжрелігійний діалог, закликав до відповідальності за довкілля та ініціював низку реформ у церковному управлінні.

Департамент інформації УГКЦ

Палець, який пише

Найсильніше послання — не в грому чи вогняних язиках, а в ніжному дотику. Тонкий рух. Палець. На піску, на камені, на серці.

П'ятидесятниця — не просто історія про полум'я, що зійшло з неба. Це кульмінація давнього небесного рукопису, який Бог почав писати ще на горі Синай. Там, у Старому Завіті, палець Всевишнього вперше торкнувся земного — двох кам'яних таблиць Законів. «Палець Божий написав це» (Вих. 31,18) — промовляє Мойсей. Закон не диктувався, його написано дотиком. Особистим.

Минуло півтори тисячі років. Той самий палець знову нахилиється — тепер над піском. Ісус, схилившись над землею, пише щось перед обличчям

грішниці та натовпу, що осуджує. Без слова. Просто пише. Чому? Бо Бог ніколи не припиняв писати — не на камені, не на папері, а прямо на серцях.

А ось і П'ятидесятниця у Новому Завіті. Тепер Бог не передає нам таблиць і не пише на піску. Цього разу Він пише на живому — через Духа Святого. Ми стаємо Новими Скрижалями. Ми — новий рукопис. Апостоли — не просто читачі, а «Листи Христові» (2 Кор 3,3), написані не чорнилом, а Духом живого Бога.

І тут стає особисто. Адже питання П'ятидесятниці — не просто «Хи був би ти у Горниці», а: «Чи твоє серце — це кам'яне, чи вже написане? Чи дозволяєш Тому Пальцю торкнутися тебе?»

Адже Дух Святий — не просто вітер, що колихає. Він — точний, ніжний,

Божий дотик, який переписує твій життєпис. Не стираючи минулого, а змінюючи майбутнє.

І чи ти знаєш, як Бог пише нині? Через тебе. Через твої слова. Через твої вибори. Через твоє милосердя. Через твоє життя.

Палець пише далі. І питання вже не в тому: «Чи Бог говорить», а в тому, «Чи твоє серце — читабельне».

о. Христовор Єдвабнік

* * *

П'ятидесятницю святкуємо, і Духа пришесть, і виконання обіцяного, і сповнення надії, і таїнство — таке велике, як і чесне. Тому звиваємо до Тебе: Сотворителю всіх, слава Тобі.

Мовами чужими оновив Ти, Христе, Твоїх учеників, щоб ними про Тебе проповідували...

Новий Папа Римський — Лев XIV

(Закінчення з 1 сторінки)

Його батьки, обоє уродженці Чикаго, були активними парафіянами місцевої церкви, а дідусі та бабусі — іммігрантами французького та іспанського походження.

«Я виріс у дуже католицькій родині, батьки були сильно заангажовані в парафіяльне життя», — згадує кардинал Роберт Превост в одному з нещодавніх інтерв'ю на Rai Vaticano та Tg1. «Мое розуміння Церкви формувалося через досвід парафіяльного життя, через спостереження за відданістю батьків та спілкування із друзями в парафіяльній школі».

Покликання до священства

Саме близькість до парафіяльних священників і глибока віра родини посіяли в юному серці майбутнього Понтифіка зерно покликання. У 14-річному віці він вступив до малої семінарії ордену августинців, з яким познайомився через молодих людей, що вже обрали цей шлях.

«Після університету я вирішив вступити до новіціату», — розповідає теперішній Папа. «Це був важливий період пізнання себе, що є основною темою

для послідовників святого Августина, період відкриття важливості дружби та спільнотного життя».

Місіонерський досвід

Після здобуття богословської освіти у США молодий священник приїхав до Рима для вивчення канонічного права. Провівши рік як диякон, а потім як молодий священник у Вічному місті, він вирушив до Перу, де розпочав своє місіонерське служіння в малій північній прелатурі.

«У ті роки мене охопив певний неспокій, бажання бути місіонером — не залишатися у своїй країні, а брати участь в іншому виді служіння як священник, як чернець», — ділиться Святіший Отець.

Духовні наставники та родинна підтримка

На духовному шляху майбутнього Понтифіка важливу роль відіграли як священники-августинці, так і його родина. Особливо зворушливі спогади про розмови з батьком у моменти сумнівів, які природно виникають у молодій людині, що обирає шлях священства.

«Мій батько не був духівником у прямому значенні цього слова, але його глибокі, щирі розмови про важливість близькості із Христом і пізнання Божої любові мали на мене величезний вплив», — згадує Папа Лев XIV. «Такі моменти спілкування з батьком, який був педагогом і мав дар порозуміння, стали для мене дороговказом».

Погляд на Церкву сьогодні

На думку Святішого Отця, голос Церкви сьогодні — це не так інституція, як справжнє сопричастя вірних, свідчення мучеників, присутність і свідчення чоловіків та жінок, які віддають своє життя часто в ситуаціях насильства, війни та конфлікту.

«Це — голос, який пропонує велику надію світові, хоча, на жаль, не всі мають бажання чи розплющені очі, щоб почути й побачити це послання», — зазначає Папа. «Тут криється великий виклик для Церкви. Ми надто часто дозволяли Церкві залишатися лише інституцією — частково або повністю. Коли людина думає про Ватикан чи Святий Престіл, вона бачить інституційні виміри, але це не є серцем того, чим є і має бути Церква».

о. Тарас Жеплинський,

— священник УГКЦ, сотрудник парафії Вознесіння Господнього у Львові

Конклав

Це зібрання кардиналів-електорів, які обирають нового Папу. Цей ритуал бере початок у XIII столітті та регулюється апостольською конституцією *Universi Dominici Gregis*, виданою Папою Іваном Павлом II. У конклаві беруть участь лише кардинали віком до 80 років, яких на момент квітня 2025 року налічується 138 із загальної кількості 252. Всі інші кардинали (зокрема ті, яким вже понад 80 років) можуть брати участь тільки в підготовчих нарадах чи процедурах перед виборами.

«Конклав» — походить від середньовічно-латинського *conclave* і буквально означає кімнату, що може бути зачинею. Конклав — збори кардиналів, які є дорадниками Папи та обирають наступного Папу, якщо його термін служіння завершується через смерть чи зречення.

У католицькому церковному праві Папа Римський вважається

наступником апостола Петра на Землі, тому процедури, яка б давала можливість кардиналам відкликати титул очільника католицької церкви теж нема. Папу обирають до його смерті або до того часу, поки він добровільно не зречеться понтифікату.

Процедура Конклаву була встановлена Папою Григорієм X у 1274 році. Папа Павло VI зменшив кількість кардиналів-електів до 120 у 1975 році. Колегія кардиналів складається з трьох груп: кардиналів-єпископів (за титулами субурбікарних єпархій біля Рима), кардиналів-пресвітерів (за титулами древніх римських храмів) та кардиналів-дияконів (за титулами римських дияконій). Титули кардинала мають також глави деяких Східних Католицьких Церков. Оскільки Римський єпископ є не тільки главою Римської єпархії, Латинської Церкви, але і цілої Католицької Церкви, то главам Східних Католицьких Церков таким чином (через надання титулу

кардинала Римської Церкви) надається змога брати участь у виборах Папи. Колегія кардиналів також є керівним органом Католицької Церкви в період *Sede Vacante*.

Місце проведення

На 15 день (або не пізніше 20-го дня) після смерті чи зречення з уряду Папи кардинали збираються в Соборі Святого Петра на месу *pro eligendo Papa* та просять допомоги Святого Духа в обранні нового понтифіка. Конклав відбувається в Сікстинській каплиці. Перед початком вони складають присягу зберігати секретність, порушення якої карається відлученням від Церкви. Також перед початком вибору кардинали входять до каплиці урочистою процесією під спів *Veni Creator*.

Конклав відбувається за зачиненими дверима Сікстинської каплиці, оздобленої сакральними фресками Страшного суду Мікеланджело Буонарроті.

35 років духовної єдності

— ювілей парафії в Ілаві

У суботу, 24 травня 2025 р., парафія св. Івана Апостола в Ілаві урочисто відзначила 35-річчя свого заснування. Цей день став справжнім духовним святом для парафіян і гостей, які прибули з різних міст і країн, щоб розділити радість ювілейного святкування. Божественну Літургію очолив Владика Аркадій Трохановський у співслужінні

в Україні. Він з вдячністю згадав отця Ярослава Гостинського за його щоденну душпастирську працю, подякував за постійну організацію молитовних і спільнотних заходів. Владика підкреслив, що парафія святого Івана Богослова є відпустовим місцем у 2025 році, і висловив радість, що ця громада живе у душі віри та служіння.

Божественну літургію очолив Владика Аркадій Трохановський.

священників Ольштинсько-Гданської Єпархії. У літургії взяли також участь представники адміністрації Ілави, бургомістр та староста ілавський, а також влади міста Миколаїв з України.

Свято розпочалося Молебнем до Ярославської Матері Божої. Після Молебню жінки зі спільноти «Матері в молитві» помолились вервицю до Богородиці. Зворушливою несподіванкою стало привітання від наймолодших парафіян — дітей з України, які з щирими усмішками та букетиками квітів подякували Владичі Аркадію за його присутність, молитву і благословення. Ми щиро радіємо, що українські діти прибігають в церкву і за руку з батьками приходять послухати Слово Боже. Це наша віра в майбутнє. Після молитов і привітань відбулася Божественна Літургія. Багато парафіян мали змогу приступити до святої сповіді, прийняти Святе Причастя й отримати повний відпуст.

Особливо зворушливою стала проповідь Владика Аркадія Трохановського. У ній він висловив вдячність ілавській парафії за активну участь у житті Церкви, відзначив духовну діяльність спільноти матерів молитви, які невпинно моляться за своїх дітей та за мир

Чин освячення прищеркового дзвону «Андрей».

Після урочистої Служби Божої жінки зі спільноти «Матерів у молитві» під час освячення вина зачитали ювілейні молитви, звернені до Господа в наміренні миру, родинного благополуччя й духовного оновлення. Саме освячення вина стало глибоким духовним моментом, до якого долучилися всі присутні з великою вірою. Традиція освячувати вино взяла свій початок від самого Апостола і Євангеліста Йоана. Відомі кілька

legend, які говорять про цей звичай. Як відзначив у проповіді Владика Аркадій: На закінчення літургії посвятимо сьогодні ще вино. Так! Як каже легенда, св. Івана Богослова піддавали різним пробам. Також подавали йому затруєне вино, щоб він доказав, що Бог справді існує. І коли чекали найгіршого, він завжди перемагав. Інша легенда каже, що коли взяв в руки чашу із затруєним вином, та поблагословив її, вона розпалася. На пам'ятку цих різних подій ми святимо вино, але воно має сьогодні духовний вимір. Благосвляючи вино ми відганяємо усяке зло від нас, всяку ненависть між нами, та просимо, щоб ми ходили у Божій благодаті, з Божою любов'ю, про яку навчав Ісус Христос та це вказівка для нас, щоб ми брали участь у жертві Пресвятої Євхаристії, в якій присутній наш Спаситель під видами хліба і вина.

У рамках урочистостей владика також освятив машини, які незабаром вирушать 15-м гуманітарним конвоем з допомогою в Україну. Це важливий знак постійної солідарності та підтримки українського народу. Крім того, було освячено дзвін «Андрей», встановлений на честь Митрополита Андрея Шептицького — видатного духовного провідни-

ка, постать якого залишається символом мудрості та жертвовного служіння. Після Літургії парафіяни щиро запросили всіх присутніх на святковий обід.

Цей день став свідченням того, що громада парафії святого Івана Богослова із парохом Ярославом Гостинським та його дружиною Єлизаветою, продовжує зростати у вірі, підтримці одне одного та щирій молитві.

(Закінчення на 15 сторінці)

Погром у Полоцьку

В день 11 липня 1705 р. у Полоцьку (сьогодні місто в Білорусі, Вітебської області), в катедрі святої Софії, під час Вечірні московитський цар Петро I власноручно убив о. Якова Книшевича, о. Климента Рожнятовського, дияконів Михайла Ковалевського і Мелетія Кондратовича, братів Йосафата Анкудовича і Гавриїла Коляду, порозкидав Найсвятіші Тайни, покалічив о. о. Теофана Кобилчинського, який збирав частиці, ігумена о. Якова Кізіковського наказав цілу ніч тортувати, а над ранком повісити. Московитські посіпаки вбили також кухаря й кількох людей з обслуги, а тіла помордованих цар наказав спалити, щоби «уніяти не почитали їх як мучеників». Найвищою і єдиною «провиною» помордованих була їх приналежність до Унійної Церкви. Московитські історики виправдовували царя тим, що, мовляв, він був тоді п'яний.

Собор св. Софії в Полоцьку.

Про кривавий злочин, який здійснив московитський цар, що його часто називають «Петро Великий» (тобто в подяці за його «великі реформи, які змінили Росію і зробили її однією з провідних держав у Європі» [!?!]) зокрема пише автор видання «Київські і Галицькі Митрополити, біографічні нариси (1590 — 1960)», Рим 1962, о. Іреней І. Назарко ЧСВВ: «В липні 1705 р. цар Петро I осів в Полоцьку. Одного вечора вибрався до він на вечірню до з'єдиненої катедрі св. Софії. Там Василяни служили молебень до бл. Йосафата. Подразнений цим молебнем, а також образом Йосафата, цар зачав пошукувати мощів Блаженного, що їх Василяни задалегідь були вивезли. Розлючений цар відчинив кивот, розсипав на землю Найсв. Тайни, а Василянина, о. Теофана Кобилчинського, що кинувся їх збирати, цар проколов мечем. Інших трьох Василян: Якова Книшевича, Костя Заячківського і Якова Кизиківського мучив і тортував цілу ніч, бажаючи довідатися від них, де скрито мощі бл. Йосафата. Коли ж не видобув із ценців цього визнання,

казав усіх трьох повісити, а тіла їх спалити, щоб з'єдинені не почитали їх, як мучеників. Відомості про цей погром Василян у Полоцьку подав брат-Василянин, Йосиф Анкудович, що його царська солдатська збила до зімління і залишила, як мертвого. Він прийшов до свідомости, скрився в сусідів, а відтак усе зізнав перед ігуменом монастиря у Вітебську, о. Іваном Ольшевським. Коли Папа Климент XI довідався про це, написав окреме письмо до польського короля Августа II і просив його кращої опіки над з'єдиненими. Август II просив Петра I, щоб не переслідував з'єдинених, але це мало допомогло.

Цар Петро був дуже лютий на луцького єпископа Дениса Жабокрицького за те, що він недавно (1702 р.) перейшов на з'єдинення і потягнув за собою цілу єпархію. Єпископ укривався перед царем, але зрадив його власний братанок, передавши єпископа в руки москалів. Цар казав Жабокрицького закувати в кайдани і знущався над ним в нелюдський спосіб. Року 1709 вивіз його до Москви, та уживав його до найнижчих послуг, то знову посилав його до різних монастирів і наказав ігуменам жорстоко з ним поводитися. Коли це все не зламало мужнього Владики, цар взявся до іншого способу: обіцяв Жабокрицькому повернення на владичий престіл, якщо він тільки покине з'єдинення. Однак Жабокрицький не захитався, а мужньо терпів і помер як мученик за св. з'єдинення 1714 р.».

* * *

Описувані події з початку XVIII ст. немов у прямий спосіб перекликаються з подіями, що відбуваються на очах європейських сучасників з початків 20-х років XXI ст. Московитські правителі, що здеться очевидним, ніколи не зрозуміють, не в силі зрозуміти, прагнення інших народів до вільної думки, свободи, у тому й свободи подорожування,

Святий Йосафат Кунцевич.

незалежності, суверенітету й миру, а також вільного розвитку освіти на всіх рівнях.

Московити, на превеликий жаль, визнаючи себе найправовірнішими християнами, розуміють і дуже шанують лише грубу силу. Століття розвитку цивілізації їх не торкаються. Як знущалися п'ять століть тому над населенням територій, на які вторгнули непрошені, те саме роблять і сьогодні, може тільки з такою різницею, що творчо розвинули методи терору, користаючи при тому з послуг скорумпованих негідників-зрадників, яких дійсно за невеликі гроші можна знайти в кожному суспільстві.

(бт)

Герб роду Жабокрицьких.

За патріархат УГКЦ

12 липня 1975 р. (нів століття тому) — в день празника Верховних Апостолів Петра і Павла у Римі під час літургії на папському престолі в базиліці св. Петра о. д-р Іван Гриньох пом'янув Митрополита Йосифа Сліпого «Патріярхом Йосифом», хоча це іменування не було підтвержене Римським престолом, проте сколихнуло і надихнуло багатомільйонну українську діаспору.

«...Не буде жодним відкриттям, коли скажу, що о. Іван від самого початку і до кінця своєї смерті був відданий ідеалам св. п. Патріярха Йосифа за піднесення нашої Помісної УКЦеркви до гідности патріярхату. Він ці питання з великим знанням і відповідальністю осмислював і ставив їх на денний порядок до

Отець д-р Іван Гриньох.

здійснення. Він неоднократно відкривав для нас не одну незаперечну правду, яка нам відкривала очі і ставила нас в ряди організованих мирян, змагаючись за прагдні історичні права нашої УКЦеркви. Отець Іван був тим, що у Ювілейному 1975 Божому Році, у базиліці св. Петра у Римі, при головному престолі, на гробі св. апостола Петра, сповнивши бажання широких кіл мирян і священників, підніс офіційно вперше возглас за «Патріярха Києво-Галицького та всієї Руси-України Блаженнішого Йосифа». Це стався історичний факт. Правда, Ватикан його не визнав, але також є фактом, що його не заперечив. Св. п. Патріярх Йосиф у своєму «Завіщанні...» писав: „Моліться за наш патріярхат, а прийде час, прийде такий Папа, який визнає”.

Микола Галів

(із статті: «Відійшов у Божу вічність патріярший архимандрит проф. д-р Іван Гриньох», місячник Патріярхат, 24 грудня, 2019 р.)

* * *

„Ми стоїмо безповоротно на патріярхальному устрої нашої Церкви», — сказав я у своєму Слові на закінчення нашого Синоду в 1969 р. (див. Благовісник. — Кн. 1-4. — 1969. — с. 120).

Ви, Дорогі мої Брати і Сестри, зрозуміли мої слова і як добрі діти своєї Церкви почали молитись за свого

Патріярха, наодинці і спільно на Святій Літургії. Молитвою виявили ви вашу зрілу християнську свідомість, бо молитва — це насамперед вислів повної довіри до Божої помочі і непохитної віри в те, що Могутній Господь здійснить те, про що Його невпинно просимо. Чи не наказав нам Христос просити і молитись? Чи не обіцяв нам виконати наші довірливі прохання? Він же сказав: „Просіть, і дасться вам, шукайте, і знай-

дете, стукайте, і відчиниться вам...” (Мт. 8, 7).

Та важливість молитви, зокрема літургійної, ще й у тому, що в ній віруюча людина висловлює свою віру в об'явлені таїнства віри і своє глибоке розуміння самої істоти цілої Христової Церкви, а в ній і своєї рідної Церкви як невід'ємної, повноцінної і в обряді,

літургії, церковному управлінні, традицією освяченій духовній спадщині самобутньої її частини. Літургійна молитва стає провідником формулювань основних правд віри в „Символах-ісповідях віри» в минулих століттях. Літургійна молитва творить основу для таких самих правно-канонічних формулювань, що стосуються самої Церкви. Тому я вдячний вам, що ви виявили вашу зрілу християнську віру, коли молилися і молитесь **«за Блаженнішого Патріярха Києво-Галицького і всієї Руси»** у своїх Божих храмах, коли молилися так за нього на гробі

св. Апостола Петра в 1975 р. в часі Святого Року. Свою молитовну віру в завершення Повноти своєї Церкви маніфестували ви також співом, молитвою за Патріярха. Так само, як наш нарід молитесь співом-молитвою і маніфестує свою віру в єдність — „Боже, нам єдність подай», — чи віру в завершення своїх змагань за Повноту волі, коли благає: „Люд у кайданах, край у неволі, навить молитись ворог не дасть... Боже Великий, дай йому волю, дай йому долю, дай йому щастя, силу і владсть...». Патріярхат, видіння вашої віруючої душі, став для вас живою дійсністю! Таким він для вас залишиться в майбутньому! Бо ще

трохи, і Патріярх, за якого молитесь, переступить поріг туземного життя, і не стане видимого символу й утілення Патріярхату в його особі. Та в вашій свідомості і вашому видінні зостається жива і дійсна Українська Церква, увінчана патріяршим вінцем!

Тому заповідаю вам: моліться, як дотепер, за Патріярха Києво-Галицького і всієї Руси, безіменного і ще не відомого! Прийде час, коли Всемогутній Господь пошле його нашої Церкві й оголосить його ім'я! Але наш патріярхат ми вже маємо!

* * *

Разом зі змаганнями за повноту життя нашої Церкви на началах патріярхального устрою тісно в'яжуться змагання за церковне об'єднання українського народу. Душевно радію, коли бачу, що хоч ще церковно не з'єдинені в одній Церкві сини і дочки Українського народу, з хрестами на своїх плечах вже з'єднані в Христі і в Його терпіннях наближаються одні до одних, щоб привітатися поцілунком миру та обнятись у братній любові! Висловлюючи цю радість, благаю вас усіх, а моє благання нехай буде моїм Заповітом: „... Один

одного обіймім! Промовмо — Браття!» Ідіть слідами Сл. Б. Андрея, який усе життя присвятив великій ідеї об'єднання християн, ставши благовісником єдності Христової Церкви! Ставайте всі в обороні прав Української Католицької Церкви, але бороніть права Української Православної Церкви, так само жорсткою знищеною чужим насиллям! Бороніть

Блаженніший Патріярх Києво-Галицького і всієї Руси Йосиф Сліпий.

також інші християнські і релігійні громади на українській землі, всі-бо вони позбавлені основної свободи сумління і віровизнання та всі терплять за їхню віру в Єдиного Бога!

Найближчими нам за вірою і кров'ю є наші православні брати. Нас єднає традиція рідного християнства, спільні церковні і народні звичаї, спільна двотисячолітня культура! Нас єднає спільне змагання за самобутність рідної Церкви, за її Повноту, якої видимим знаком буде єдиний Патріярхат Української Церкви!

із заповіту Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого

Про цю акцію забути не можна

— 78 років від початку депортації

Останні дні квітня 1947 р., це для українського населення південно-східних регіонів післявоєнної Польщі був початок військово-політичної депортаційної акції, яка отримала кодову назву «Вісла».

В ході депортаційних дій українці були виселені на північ та захід Польщі в регіони, що було їх названо «повернутими територіями». Всього виселено з етнічних земель більше 140 тис. осіб.

Почалася акція «Вісла» в понеділок 28 квітня 1947 року. В понеділок 28 квітня 2025 р. минає 78 років від початку депортації.

До спеціально призначеного на ув'язнення різної категорії «ворогів народу» Центрального табору праці «Явожно» у 1947 році було ув'язнено 2 781 українців, у тому 22 греко-католицьких священників (дані: Український архів, Варшава).

Сьогодні на територіях, де були оселені депортовані, маємо дві єпархії Української Греко-Католицької Церкви: Вроцлавсько-Кошалінську Єпархію УГКЦ (7 деканатів) та Ольштинсько-Гданську Єпархію УГКЦ (4 деканати). Тут також знаходяться чотири окремі школи, в яких навчаються українські діти й молодь.

(бт)

* * *

Про тих, кого виселили, емігрантів і біженців говорив Владика Володимир Ющак ЧСВВ у своєму зверненні з нагоди Ювілейного Року 2025 саме в день 27 квітня.

Христос Воскрес!

Дорогі у Христі Сестри і Брати

Напередодні Великого Посту, в часі Утрени в неділю Блудного Сина, читаємо особливий текст, який повністю дозволює собі навести в цьому місці: «На Вавилонських ріках. Там ми сиділи і ридали, як про Сіон згадали. Заспівайте нам пісень Сіонських. Як же нам співати пісню Господню у землі чужій. Якщо тебе, Єрусалиме, я забуду, нехай забудеться десниця моя. Алілуя».

Це поетична парафраза старозавітного 136 Псалма, який названо: «Туга вигнанців за рідним краєм». Текст був написаний у VI столітті до Христа,

тобто понад дві з половиною тисячі років тому. Це молитва, якою протягом сімдесяти років молився ізраїльський народ у Вавилонській неволі. Через віддалення від рідного краю та від Єрусалимської Святині частина вибраного народу почала забувати про рідний край. Протягом понад двох поколінь, головно молоді, ізраїльтяни, асимілювалися у країні, до якої були виселені їхні батьки. Щоби зовсім не пропасти народ, матері з покоління в покоління передавали своїм дітям слова 136 Псалма: «Якщо забуду тебе, Єрусалиме, нехай буде забута правиця моя» (Пс. 136:5). Бог вислухав моління ізраїльського народу і дав йому ласку повернутися у Єрусалим та відбудувати його разом зі Святинею.

Дорогі у Христі Сестри і Брати!

Сьогодні, в Неділю Топину, Антипасхи, в нашому єпархіяльному Душпастирському порядку на Ювілейний 2025 Рік — Рік Надії, зазначено черговий, після монашества і молоді, ювілей. Цього разу це ювілей біженців, мігрантів та втікачів. До цього потрібно ще додати виселенців. Якщо в таких категоріях поглянемо на сьогоднішніх членів нашої Церкви у Польщі, тоді зрозуміємо, що це ювілей усіх нас, які творимо цю Церкву, тобто тих, які тут народилися і виростили, та тих, які останніми роками

приїхали до Польщі з України. Виселенцями є ми, чие родинне коріння сягає акції «Вісла». Виповнюється 78 років від початку тих болючих для нашого народу подій, які вирвали з корінням наших предків, а тим самим і нас, з рідної землі, відірвали нас від історії, від рідної традиції і культури, від матеріальної спадщини, але й від духа, який робив наших предків вірними синами і дочками своєї землі.

Мігрантами є особи, які приїхали до Польщі в пошуках праці, освіти, кращого місця для життя. Ще до лютого 2022 р. в Польщі було близько двох мільйонів громадян України. Четвер, 24 лютого 2022 р., приніс нові зміни та виклики. Повномасштабна збройна агресія Росії проти України спричинила те, що мільйони українців стали воєнними втікачами і були змушені з дня на день знайти для себе нове і безпечне місце для життя. У ті важкі дні мільйони українських втікачів знайшли доброзичливість та сердечне прийняття в Польщі. Найважче було в перші дні і тижні після спалаху війни. Сьогодні ситуація стабілізувалася. Частина новоприбулих знайшла у Польщі роботу, помешкання. Діти пішли до шкіл. Частина тих, хто приїхав до Польщі у зв'язку з війною, поїхала далі, «на Захід». Частина повернулася в Україну, незважаючи на небезпеку щоденних ворожих обстрілів, небезпеку знищення особистого майна, а навіть загрозу втрати життя.

Дорогі у Христі Сестри і Брати!

Сьогодні ми неспроможні сказати, яким буде майбутнє України та українців, які опинилися поза батьківщиною. Ми не знаємо, коли закінчиться війна, не знаємо, як вона закінчиться. Ніхто з воєнних втікачів не є певним, якою буде подальша доля його самого та його близьких. Знаємо тільки, що напевно не всі повернуться в Україну. Знаємо також, що чим довше триватиме війна в Україні, тим менше українців повернеться до батьківщини.

Тому сьогодні, окрім того, щоби згадувати нашу особисту і національну долю та кривду, важливішим стає усвідомлення того, як жити на еміграції, далеко від рідного краю, щоби не перестати бути собою. Великим скарбом сьогодні є майже вісімдесятирічний досвід тих з нас, хто на виселенні живе від 1947 року, тобто від акції «Вісла». Без сумніву, протягом останніх →

вісімдесяти років, через асиміляцію, ми втратили багато синів і дочок нашого народу, але все ж таки сьогодні творимо настільки живу і сильну громаду у Польщі, що можемо прийняти вас, які недавно прибули з України, і можемо забезпечити вам душпастирську послугу. Тому варто звернути увагу на кілька аспектів, які повинні бути важливими для всіх, кому довелося жити на еміграції, поза своєю батьківщиною.

1. Не вдасться вижити на еміграції та не вдасться зберегти своєї церковної та національної ідентичності без рідної Церкви. Там, де від п'ятдесяти років минулого століття були утворені парафіяльні громади нашої Церкви, там також переважно й сьогодні існують живі наші церковні та національні спільноти. Де не були утворені парафії, навіть чисельна на початку громада не витримала випробування часом. Наші люди з часом повністю асимілювалися. Тому сьогодні відкриваємо двері наших традиційних парафій, які були утворені виселенцями акції «Вісла», для всіх новоприбулих з України вірних.

Стараємося також утворювати нові громади в місцевостях, де є громадяни України, а в яких досі ніколи не було греко-католицьких парафій. Із понад ста діючих парафій у Вроцлавсько-Косшалінській єпархії більшість — це нові громади, утворені вже після 2016 року. Тому, якщо хочемо бути живою спільнотою, потрібно пам'ятати про свою Церкву, бути її живими членами, відвідувати її не лише з нагоди великих річних празників, а й приводити сюди своїх дітей. Прошу повідомляти єпископську канцелярію про потребу утворення нових громад — всюди, де є така необхідність з огляду на присутність наших вірних.

2. Не збережеться жоден народ, якщо не збереже він рідної мови. Без сумніву, кожен емігрант та виселенець повинен знати мову країни, в якій проживає. Це один з основних елементів інтеграції в країні поселення. Але ніхто не повинен забувати рідної мови і також недопустимо, щоби воєнний втікач з України послуговувався мовою агресора, який вже три роки веде війну проти його батьківщини. Місцевою мовою потрібно послуговуватися на роботі, в урядових установах, школах. Але у своїй хаті, з дітьми, з близькими, розмовною мовою повинна бути рідна мова. Рідна мова повинна бути також у церкві. Втрата рідної мови — це пряма дорога до повної асиміляції. Прикро,

коли іноді наші вірні, які недавно прибули до Польщі з України, звертаються до священника польською мовою, ніби вже забули свою рідну.

3. Годі зберегти на чужині свою ідентичність без рідної школи. У цій ділянці маємо багато викликів. На жаль, повне навчання української мови у Польщі доступне тільки українським дітям, які мають польське громадянство. Школи з українською мовою навчання все ж таки діють у Лігниці, Білому Борі, Гурові Ілавецькому, Перемишлі. У кожній із цих шкіл більшість учнів, це діти та молодь, які прибули до Польщі з України. Окрім згаданих шкіл, у різних містах Польщі, залежно від бажання батьків, існують пункти навчання рідної мови для українських дітей. Існують також приватні школи. Не забувайте посилати туди своїх дітей, щоби вони знали мову своїх батьків як рідну, щоби говорили нею та вміли нею писати, щоби знали кирилицю. Хоч це може здаватися неймовірним, на чужині дуже легко втратити знання рідної мови — як у мовленні, так і в письмі.

Згадуючи про школу, варто також пам'ятати про обов'язок навчання греко-католицького катехизму, уроки якого, як правило, приписані до шкільної програми. Щоб можна було навчати дітей рідного катехизму, потрібна письмова заява батьків, що вони хочуть, аби їхні діти навчалися катехизму згідно зі своєю церковною приналежністю.

На жаль, часто трапляється, що наші батьки, переважно з власної вигоди або щоби не ускладнювати собі життя, не хочуть посилати своїх дітей на навчання рідної мови та свого катехизму. А без навчання рідної мови та без навчання катехизму згідно з церковною приналежністю, ми не зможемо довго втриматися як Церква та як народ.

4. І ще одна наука, яка впливає з нашого, майже вісімдесятилітнього досвіду — це почуття власної гідності. Де б ми не жили, незалежно від того, в які часи й за яких обставинах, всюди потрібно зберігати свою людську, церковну і національну гідність — як у загальному, так і в індивідуальному, особистому вимірі.

На нас дивляться і нас оцінюють. Якщо ми не цінуємо і не шануємо себе, то й нас не будуть шанувати і ніколи не вважатимуть своїми. Людина, яка не вміє шанувати себе, свого народу, своєї мови, культури та традиції, не зможе тим більше шанувати чужих традицій. Назовні така людина завжди буде підозрілою.

Польський народ почав цінувати і шанувати українців лише тоді, коли українці почали самі захищати свою гідність. Так було у 2003–2004 рр., в час Помаранчевої революції; так було в 2013–2014 рр., під час Революції Гідності. Так є і від 2022 р., коли українці захищають свою батьківщину та західний світ від російської навали. Тому не можемо забути, що не збережемося на чужині як народ, якщо не будемо шанувати своєї власної гідності.

Дорогі у Христі Сестри і Брати!

Протягом історії емігранти, біженці та виселенці по-різному ставилися до своєї долі. Частина хотіла за всяку ціну повертати до свого рідного краю. Якщо тільки траплялася така можливість, тоді користали з неї. Інші, які не могли повернути до своєї батьківщини, пробували в місці поселення зберегти свою ідентичність і не дати поглинути себе асиміляційним процесам. Ще інші вросли в місце свого виселення, запускали тут своє коріння, часто асимілювалися, затрачали почуття своєї ідентичності та не хотіли повертати до землі батьків. Невдовзі після виходу Ізраїля з Єгипту ізраїльтяни почали нарікати на Мойсея, що бракує їм хліба. Говорили, що краще було б їм залишитися невільниками в Єгипті, як голодувати в пустині.

Від нас, тобто від нащадків виселенців акції «Вісла», як і від новоприбулих останніми роками до Польщі емігрантів з України, буде у великій мірі залежати те, де опинимося протягом найближчих років, чи на рідній землі, чи далі будемо розділяти долю емігрантів і воєнних втікачів. Від нас сьогодні буде також залежати, якою буде наша громада в Польщі за років десять, двадцять, вісімдесят. Від нас буде також залежати, ким будуть в майбутньому наші діти, внуки, правнуки. Від нас буде також залежати, як колись буде виглядати наша Церква та наша громада в Польщі, бо напевно не всі повернуться в Україну.

Нехай сьогоднішній ювілей біженців, мігрантів, втікачів та виселенців допоможе нам розважити у серці важні питання, які стосуються нашого сьогоднішнього дня і нашого майбутнього.

Усім Вам, яких досвідчила доля біженців, мігрантів, воєнних втікачів та виселенців з серця благословлю.

Благословення Господнє на Вас!

† Володимир Р. Ющак

Проща до Ярославської Богородиці

З 16 по 17 травня 2025 р. до стіп Матері Божої прославленої в чудотворній іконі Милосердя Двері, до Ярослава* з'їжджалися паломники з цілої Польщі і не тільки, щоби вимолити у Богородиці заступництва в небі для своїх родин та довгоочікуваний мир для України. Участь в цьогорічній прощі взяли 4 владик, пів сотні священників, монашество та більше 1200 вірних.

Церква Преображення Господнього в Ярославі — конкатедра Перемиської Архиепархії.

Офіційно проща розпочалася вже в п'ятницю із приходом близько 80 молодих людей з цілої архиепархії, які пішки вирушили від перемиської архикатедрі до конкатедри в Ярославі. Вони здолали 40 км. Це вже друга така піша проща, яку організували представники молодіжних спільнот.

Молитовна частина прощі у п'ятницю розпочалася з Великої Вечірні з Литією, яку очолив Архиепископ та Митрополит Перемисько-Варшавський Євген Попович. У своєму слові до паломників владика звернувся словами стихир на прославу Богородиці в іконі Милосердя Двері: „Скарбе Надсяння і окрасо Риму, Богородице — Милосердя Двері, спаси нас”, в яких підкреслив значущість цього місця та ікони для регіону, але також для цілої Католицької Церкви, пригадавши 2016 рік, коли за бажанням вже покійного Папи Франциска ікона Ярославської Богоматері відкривала Рік Милосердя. Після Вечірні був Молебень до

Пресвятої Богородиці, який очолив о. Ігор Губач з Пасленка. Божественну Літургію в співслужінні з понад десятками священників очолив о. Назарій Яремчук ЧСВВ з Варшави. У проповіді отець звернув увагу на подію Благовіщення, підкреслив смиренну відвагу Богородиці та побажав, щоби для нас Богородиця в іконі Милосердя Двері була зразком відваги в прийнятті щоденних

її милосердя та ласки. Опісля о. Дмитро Федлюк із Бельсько-Бялої разом з перемиськими дяками молилися прохальним Параклісом до Богородиці.

Перед початком Архиерейської Божественної Літургії відбулася процесія владик та духовенська з ринку міста несучи копію ікони, яка повернулася з річної прощі парафіями Перемисько-Варшавської Архиепархії. Цьогорічну святкову Архиерейську Літургію очолив особливий гість — Владика Теодор Мартинюк, Архиепископ та Митрополит Тернопільсько-Зборівський.

Ярославська ікона Милосердя Двері.

З Владикою Теодором співслужили Владика і Митрополит Євген Попович, Владика Аркадій Трохановський, епарх Ольштинсько-Гданський, Владика сеньйор Петро Крик та численне духовенство з трьох греко-католицьких епархій в Польщі і не тільки.

Під час проповіді Владика Теодор відзначив, що нас привела сюди як людей віри „надія на Бога”. Архиепископ на основі євангельської історії про відвідин Ісусом домівки Марти та Марії постарався донести паломникам, що означає „надіятися на Бога”. Проповідник порівняв Марію, яка сиділа при Ісусові, а отже поклала надію на Бога та Марту, яка „клопоталася про важливе”, але водночас покладалася в тому моменті тільки на себе. Надія на Бога — це ставити Бога на перше місце у всіх життєвих ситуаціях.

Після літургії слово взяв Митрополит Євген Попович, який спрямував слова вдячності до всіх присутніх владик, священників, монашества, семінарстів, багаточисельних паломників, представників влади, а особливо для отця пароха Павла Шади та його →

Продовжуємо жити, бо така Божа воля

— розмова з Архієпископом

Митрополитом Львівським Ігорем Возняком

— Преосвященний Владико Митрополите, Ви як наші перед Вами митрополити на львівському митрополічному престолі, Андрей Шептицький і Йосиф Сліпий, також несете своє післанництво в жорстокий час війни. Який Ваш досвід з цієї ситуації?

- Тут мабуть в першу чергу треба би віднести до нашої духовості, тому що навіть більше, як фізично, ця війна нам тяжить психічно. Маємо тут до діла з боротьбою, протистоянням нашого народу проти москвитів. Воно нас тяжить і ми не можемо від цього звільнитися, цілий час думаємо про це. Зрозуміло, що до Львова рідше залітають якісь «шахедаї», чи інші ракети, але все таки залітають і людина не знає коли це буде і де вони впадуть.

Тут мені пригадується святий Вернад. Він був монахом. Коли його питали, що би ви робили, що зараз війна, або кінець світу, а ви перебували на рекреації, як би ви заховалися. А він просто відказав — «Я би продовжував рекреацію, тому що це Божа воля». Так і з нами. Продовжуємо жити, бо така Божа воля. Бог знає про війну. Бог допустив цю війну і мабуть хоче від нас якогось знаку. Ми цей знак подаємо — це молитва, харитативна допомога населенню, нашим військовим. Наші священники, ми всі разом стараємося благодіти Бога, щоби він завершив цю війну. Я кричу до Бога: Чому ми маємо ще страждати і скільки то буде, чи ми гірші від москвитів, чи ми більше нагрішили як вони. Бог, так від мене, так

Львівський Архієпископ і Митрополит Ігор Возняк.

відповідає — ні ви більше не нагрішили, але ви грішники і я хочу вас в цій →

Процесія з іконою довкола ярославського храму.

дружини Наталії, які докладають великого труду, щоби культ цього цісця розвивався та поширювався, а також за приготування цьогорічної прощі. Владика сказав, що вже від даного дня копія ікони Богородиці Милосердя Двері відправиться в річне паломництво до парафії Вроцлавсько-Кошалінської Єпархії.

На завершення торжества відбулася процесійна хода з копію чудотворною ікони довкола храму, освячення води та проведення ікони в друге паломництво до парафії Вроцлавсько-Кошалінської єпархії. Перед поверненням до

своїх домівок паломники частувалися на парафіяльному подвір'ї.

Щиро запрошуємо на наступну прощу до Богородиці — Милосердя Двері в третю суботу травня 2026 р.

о. Віталій Бойко

* Парафія Преображення Господнього в Ярославі була заснована у 1717 р., коли-то тодішнє місцеве церковне братство отримало згоду на будівництво нового храму. Він побудований на фундаментах давнього замку роду Острозьких. Храм будували відносно довго

з огляду на нестачу коштів. Нарешті вдалося довершити діла у 1746 р. завдяки щедрій пожертві від бургомистра Ярослава Іллі Вапінського (він та його дружина похоронені в церковній крипті). Освятив нову церкву тодішній перемиський Владика Онуфрій Шумлянський. У новій церкві міста була приміщена ікона Богородиці, що раніше знаходилася в іншій ярославській церкві — Успіння Пресвятої Богородиці, яку буллено Папи Пія VI від 22 листопада 1779 року проголошено чудотворною. Ікона «Двері Милосердя», це Богородична ікона іконописного типу Одигітрія, типова для українського іконопису першої половини XVII століття.

* * *

Текст молитви Милосердя

«Милосердя двері відкрий нам, Благословенна Богородице, що сподіваються на Тебе, та не загинемо, але так позбудемося з Тобою від бід, бо Ти спасіння роду християнського. Радуйся, Єдина Пречиста Мати Єдиного Творця, Господа, Бога і Спаса нашого, Ісуса Христа!»

Будь мені Заступницею в день страшиного випробування, коли постану Престолу Неліцемерного Судді, який від вогняних мук визволився молитвами Твоїми, Єдина Благословенна, Пресвята Богородице, спаси нас!»

війні зцілювати. Бог нас хоче якось зцілювати, напоумлювати. Проте я цілий час кричу — скоро вже завершуй цю війну, бо вона нас всіх пригнічує, вона нас якось, до певної міри сковує, хоч ми далі служимо, допомагаємо нашим ЗСУ, молимося за них, постимо. На Синоді нашої Церкви було прийнято рішення, що Львівська Архиепархія має постити в вівторок за Збройні Сили України, за кінець війни. Ми зібрали таку групу — «Радість» — де в тій групі є 59 осіб. Я їм на кожен вівторок пишу слово, що ми постимо за наших вояків і воячок. Закликаю їх, щоби вони постили добу на воді. Більшість з них старається одну добу в тижні, на воді, як духовну допомогу жертвувати для ЗСУ.

— **Маємо четвертий рік війни, коли не рахувати від 2014 р. Напевно, що**

й видно неозброєним оком, що на вашій території збільшилася кількість населення. Чи має це перекладення на збільшення кількості людей в церквах?

— Немає. Може на Паску, коли я освячував кошики, чулося кілька голосів зі

сходу, щоби їм добре їх окропити. Не можу сказати, щоби нас всі разом реально в храмах помітно побільшало.

— **Проте наша Греко-Католицька Церква надає допомогу прибулим, організує різні акції. Як воно виглядає на території Львівської Митрополії?**

— Дійсно, помагаємо знаходити помешкання, помагаємо знайти роботу, організуємо збірку одягу, харчів і так далі. Може таким важливим моментом, особливо тоді, коли оголошують повітряну тривогу, помагаємо укриттями, які є в наших церквах, є приміщення під церквами, де можна сховатися, коли виють сирени. Є там священники, які з людьми перебувають, аж не закінчиться тривога. Це буває як в день, так і в ночі.

Я особисто не ховаюся ніколи. Я встаю, руки до гори, помолився,

поблагословив на схід і на захід, на південь і на північ, молюся: «Боже, бережи нас, охорони» і лягаю.

— **В нас, в Польщі, коли появились біженці з різних сторін України, появились діти, наша Церква постаралася огорнути їх навчанням, запросити на уроки катехизи. Як воно працює в вас?**

— Ось тут мені зразу нагадується, що коли стали до нас приїздити люди з різних стрін, з Харкова, з Донецька, з Дніпропетровщини, з Херсона, які зустрічаються з нашими священниками, нашими вірянами, вони кажуть: «Ми вже знаємо, чому тут в вас менше прильотів тих „шахедів”, чи ракет — ваші люди тут моляться, до церкви ходять кожної неділі, а в нас цього нема». Так поволі й вони появляються в наших

Львівський собор св. Юрія Зміборця.

храмах. Так щиро, щоби ми відчули, що появились на уроках діти зі сходу, що вони міцно стриміють до того, щоби ходити до церкви, навчитися молити, радше, поки що ми цього не бачимо.

— **Маємо на світі до діла з ситуацією, що студентів, які хотіли би здобувати богословську освіту помітно меншає; менше також видно покликань до священничого чи монашого життя, а як у вас?**

— Слава Богу, ми ще, поки що, маємо студентів досить. Вони вишколюються передусім в Українському Католицькому Університеті, пізніше декого висилаємо на студії за кордон, до Німеччини, Австрії, Італії.

З покликаннями маємо таке, що все йде вниз. Можу сказати на прикладі семінарії (УКУ). Оскільки ще перед роками мали ми більше 200 студентів,

так сьогодні це вже менше 180. Можна це по різному розглядати, тому що дуже багато молодих людей повиїздили за кордон, деякі бояться непростих умов, але все таки, вважаю, що є ще добре. В монастирях, жіночих і чоловічих маємо теж зменшення кількості монахів.

— **Чи сьогодні Україна, зважаючи, очевидно, на положення стану війни, багато будує нових храмів, чи скоріше зосереджується на відповідному утриманні того, що має?**

— Будується, може менше, як на початку 1990-х років, але ще храми будуються. Прошу звернути увагу — коли, наприклад, Львів розбудовується, розростається, ми стараємося, щоби в нових районах були нові храми, щоби люди не їздили десь здалека до

центру Львова, але щоби мали церкву десь біля себе. Я особисто, натомість є прихильником такого, щоби не будувати величезних храмів, щоби збудувати невеликий храм, щоби люди прийшли коли можуть, щоби була одна, друга, п'ята Божественна Літургія і цілий день храм був діючий. В міру

розширення меж міста і перебування населення, храми потрібні нам nadalіше.

— **Закінчуючи нашу цікаву розмову, ще одно запитання. Знаємо, що недовго будете відходити на заслужений відпочинок і чи, маючи це на увазі, Ви вже його в якійсь мірі організуєте?**

— Що я думаю робити далі? Щиро вам скажу. Я не згинаюся. Маю вже заплановані наперед якісь дописи, проповіді. Хочу це все докінчити, повищити, зробити, видати і так далі. Інше — я люблю читати, люблю ловити рибу, люблю також ходити збирати гриби і я гадаю, що воно має мені допомагати жити. Дуже люблю походити по лісі, посидіти біля якогось озера, ставочку. Ось такі плани.

— **Щиро дякую Вам за зустріч та розмову.**

ред. Богдан Тхір

Україна стоїть! Україна бореться!

Заплакало небо, верба похилилась,
Замовкли вітри, тільки мати
молилась.

Героя душа відлітала на небо.
Упав він в бою, Україно, за тебе.
А поруч, з очима від болю сумними
Схилились його бойові побратими
І битись клялися вони...
[із надгробної епітафії]

«Душа героя відлітала в небо».

Війна в Україні [від вторгнення на її суверенну територію, що почалося в четверо 3:40 24 лютого 2022 року, московитського ворога] триває вже понад три роки та три місяці. Станом на день 08.06.2025 московити, на власне бажання, втратили:

- танки — 10911 (+7)
- ББМ — 22748 (+11)
- артилерійські системи — 28892 (+42)
- РСЗВ — 1410
- засоби ППО — 1183 (+2)
- літаки — 414 (+1)
- гелікоптери — 337
- БПЛА — 39651 (+158)
- крилаті ракети — 3315 (+7)
- кораблі (катери) — 28
- підводні човни — 1
- автомобілі та автоцистерни — 51225 (+146)
- спеціальна техніка — 3911 (+3)
- особовий склад — близько 996150 осіб (+1120) (дані: Мінфін)

За прогнозами самовпевненого путіна, війна мала тривати три дні, але, як, між іншими, влучно про неї відзначила Джорджа Мелоні, прем'єр-міністра Італії, це зробилися найдовші «три дні», які абсолютно ймовірно залишаться в пам'яті московитської історії мабуть на вічність.

Ті три роки, що їх несе «спеціальна воєнна операція», зокрема змінила околиці українських сіл, містечок і міст.

Зразу помітить це кожен, хто вирішить відвідати своїх рідних чи приятелів в Україні. Відразу привертають увагу кладовища, що заповнилися могилами та національними і боевими прапорами. Часто до хрестів прикріплені ще світлини, з яких споглядають на вас молоді хлопці та дівчата. Ми, що відвідуємо ці місця, можемо лише тихо помолитися і згадати: «**Занас, за Україну Ти віддав життя. У вічності закарбував своє ім'я. Сумують над могилою друзі і рідня. Герої не вмирають. Не йдуть в забуття. Спи спокійно коханий. Це навіки Твоя земля.**»

Кладовища при містах і селах, яких неможливо не побачити навіть під час короткого візиту до воюючої України, кожного дня побільшуються, хоронячи щораз-то нові жертви війни. Проте країна не здається, не довіряючи переговорам про можливе перемир'я.

ред. Б. Тхір

**Глава УГКЦ про мирні переговори:
«Ми — не територія, ми — живі люди»**

Росія через свою ідеологічну машину нав'язує розмову винятково про території. Але ми — живі люди, не території. Ми — люди. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви у програмі «Відкрита Церква» на «Живому телебаченні», говорячи про так звані червоні лінії у мирних переговорах із рф.

Глава УГКЦ про мирні переговори: «Ми — не територія, ми — живі люди. У контексті всіх меморандумів і переговорів мені бракує розмови про права людини, зокрема про природне право на релігійну свободу» — наголосив.

Блаженніший Святослав зазначив, що Україна — це великий, багатомільйонний народ: «Якщо росіяни не визнають суб'єктність нашого народу і нашого

права на існування, не пошанують самого факту, що ми існуємо, то нема з ким говорити. Ми пам'ятаємо, що та сама ситуація була у 2022 році. Росіяни не вважали рівними, гідними співрозмовниками тих, хто приїхав до них промовляти

Блаженніший Святослав Шевчук —
Глава УГКЦ.

від імені України, бо стверджували, що та країна не має права на існування. Чекайте, якщо Україна не має права на існування, то про які мирні угоди з Україною взагалі можна говорити?!».

На переконання Глави Церкви, сьогодні потрібно говорити про право на життя, особисту недоторканність тих людей, які потрапили на окуповані →

Немає в Україні міста чи села, які не втратили би у війні своїх дочок та синів.

території. «Хто сьогодні говоритиме про права віруючих там? Ми втратили майже сотню наших парафій. Хто говоритиме про наше природне право сповідувати ту віру, у якій ми народилися, навіть на тих територіях, які потрапили під тимчасову окупацію? Хто говоритиме про реституцію чи відшкодування завданих кривд? Не тільки

матеріальних, а й людських і духовних», — запитує Глава Церкви.

«Ми не можемо говорити про будь-які справедливі угоди, якщо не буде засуджено злочинця. Тобто тоді миру немає. Я би хотів, щоб у контексті всіх перемовин, навіть тисків на Україну, відчули гідність тих людей, які живуть тут у нас, в Україні», — переконує він.

Глава УГКЦ нагадує слова Папи Лева XIV, що мир має бути гідним. «Плодом таких мирних угод має стати можливість жити гідно й розвиватися на своїй землі. І щоб ніхто більше не погрожував нам — ані з неба, ані з землі, ані з моря — забрати наше право чи саме життя», — вважає.

Департамент інформації УГКЦ

Український художник Артур Орльонов — «Становлення нації».

Ювілейні святкування у 100-у річницю марійних об'явлень на Горі Явір на Лемківщині

*О, Маріє, Мати Божа,
Зглянься Ти над нами,
Ми до Тебе прибігаєм,
З сльозами, мольбами.*

Гора Явір, це особливе місце молитви при кордоні Польщі зі Словаччиною на Лемківщині. За історичними переданнями об'явлення на Горі Явір почалися ще перед I світовою війною: «**Важлива подія мала місце 21 вересня 1925 р., коли-то з відпусту на Словаччині поверталися до свого села дві жінки — Фірія Дем'янчук, Теодозія Дем'янчук та з ними дівча Марія Гавлік. Повертаючись додому, коли переходили кордон, складали молитви подяки за це, що вдалося перейти щасливо і не зустріли пограничників.**

І сталося непередбачене: під час молитви враз освітло їх яскраве світло. Таким ясным було воно, що на землі можна було стебла трави числити. У жінок зродилися сумніви, що це пограничники, які чекають, щоб їх заарештувати. Та, на їхнє здивування, чекають вони кілька секунд, хвилину, але їх ніхто не затримав. І жодного голосу не чути. Лишень пречисним світлом вони освічені. Озираються навколо себе — нікого нема. Лишень вони три знаходяться в світлі. Із дива, що діється з ними, не можуть вийти. Що це за пречудове світло?! Такого вони зроду ще не бачили. По закінченні молитви повставали і світло вже згасло. Перейняті тою надприродною появою, подались додому».

Незрозуміння тої події спонукало їх знову прийти на те саме місце під вечір 22 вересня 1925 р. Замість дівчини

Фрагмент капличного вітражу.

забрали з собою жінку на ім'я Марта Дем'янчук. Об'явлення Пресвятої Діви Фірії не було самотнім. Від першої появи настає постійний контакт між Богоматір'ю і скромною особою Фірії. Приходить Вона до побожної жінки раз на тиждень, у п'ятницю. І настає розмовний контакт між ними. А діється це, як розповідала Фірія, через сон. Вкінці Фірія отримала новий наказ: прийшов час поставити каплицю в честь Пречистої Діви Марії (...). Посвячення каплиці відбулося 14 жовтня 1931 р. в свято Покрови Пресвятої Богородиці. Довершив цього греко-католицький єпископ з Перемишля Владика Йосафат Коциловський. Очолив він торжественну архиєрейську Службу Божу та вкінці посвятив каплицю та прилучив її до греко-католицької парафії св. Архистратига Михаїла у Висовій і зареєстровано це в день Покрови Пресвятої Богородиці, 14 жовтня 1931 р.

Окрема історія цього місця починається з 1947 р., з виселенням лемків з рідної Лемківщини. Каплицю використовували пограничники, оскільки це місце на кордоні між Польщею та Словаччиною. Каплиця була поступово руйнована. Довго треба було чекати, щоби повернути тут культ Богородиці. На щастя Господь Бог чував та не дозволив, щоби це місце було зруйноване та забуте людьми. Відродження прийшло через молитву, завдяки людям, які несли пам'ять про це місце. Ті, що повернулися на Лемківщину, приходили тут, навіть коли каплиця була закрита, та під дверима каплиці наші люди молилися й молилися. Каплицею заопікувалися православні, а ми, щоби користати з молитви, змушені були просити за кожним разом про ключі, щоби нам відчинено двері. Наші молитви були вислухані. Ми випросили в Господа Бога благодаті і сьогодні ми, різними способами прибуваємо тут як прочани, щоби просити Богородицю про поміч у різних наших наміреннях.

У цьому, 2025 році, минає 100 років від марійних об'явлень на Горі Явір. Цей важливий ювілей святкуватимемо з великим досвідом

Ікона Богородиці з Дитям в каплиці.

нашого паломництва до ікони Матері Божої з Горі Явір. Потрібно нам тут нагадати про важливі дати для цього місця:

- у 2013 рік спільно відзначали ми ювілей 1025 ліття хрещення Київської Русі й одночасно це був знак єднання лемківської землі з володимировим хрещенням,
- у 2017 р. ми молилися тут в 70-ту річницю депортаційної акції «Вісла»,
- у 2018 р., на завершення молитов в каплиці, відбулося посвячення нових ікон до іконостасу, а також нових світильників та семисвічника; їх подарувала Вроцлавсько-Гданська Єпархія,
- це місце відвідав також Блаженніший Святослав Шевчук — Глава й Батько Української Греко-Католицької Церкви,
- приходили ми тут також в час пандемії у 2020 та 2021 р. і просили, щоби це зло відступило від нас,
- нарешті, справедливо й згідно з законом, каплиця стала власністю Греко-Католицької Церкви, повернула до законних власників,
- приходимо на Гору Явір за кожним разом з різними нашими молитовними проханнями.

У 100-у річницю об'явлень Богородиця запрошує нас до поглиблення нашої віри, до вірності Ісусові. Нехай це місце єднає усіх віруючих людей. Богородиця запрошує до стійкості у молитві, щоби не відести себе від віри в Господа Бога, а з покорою служити Йому.

У світі існує багато молитовних місць, присвячених Богородиці, і хоча →

35 років духовної єдності

(Продовження з 4 сторінки)

Ювілей запам'ятовується як день, у якому переплелися молитва, подяка, взаємна повага та справжня християнська любов. Він став добрим знаком того, що варто продовжувати йти дорогою служіння, відкритості й духовної зрілості.

Галина Шпитак

Довідка:

Українська греко-католицька парафія в Ілаві була утворена у 1990 р. Першим парохом парафії св. Івана Апостола в Ілаві став о. Є. Кузьм'як.

В 1993 р. влада міста продала парафії невживану будівлю. 8 грудня 1996 р. греко-католики відслужили тут першу Божественну Літургію. Церква була освячена 26 вересня 1998 року Архiepiscopом Іваном Мартиняком.

З достойним ювілеєм 70-ліття
від найщиріших приятельських сердець вітаємо

дорогого о. Станіслава Тарапацького

Дякуємо Богові за дар Вашого життя, за спільно проведені з Вами роки, які Ви щедро посвячуєте служінню Церкві — вашим вірним, потребуючим, страждаючим, усім тим, хто приходить до Вас за порадою, допомогою, потіхою. Як Добрий пастир, Ви впевнено провадите довірене Вам стадо до брам Царства Небесного дорогою любові, віри, милосердя, єдності і миру, дорогою святості.

— однокласники й приятелі з гурово-ілавецького ліцею

Молитва до Матері Божої Неустанної Помочі

О! Пречиста Діво, в дні Твоєї слави не забувай про тривоги бідної землі! Подивися милосердним оком на тих, хто перебуває в смутку й болю, хто бореться з труднощами, чиї вуста безустанно п'ють із чаші гіркоти життя. Змилуйся над тими, хто втратив найближчих. Змилуйся над тими, хто любить одне одного, а живе в розлученні. Змилуйся над самотніми серцями. Змилуйся над тим, кого любимо і за кого переживаємо. Змилуйся, Свята Царице, над тими, хто плаче, молиться, страждає, і дай нам усім надію і святий мир. Амінь. О Мати Неустанної Допомоги, нехай кожна хвилина мого життя буде безперервним покликком мого серця, яке прибігає до Твоєї опіки і любові. Тоді в небі заслужу собі благодать радіти Твоїй славі, о Маріє, Дочко Отця, Мати Сина, Обранице Духа Святого, а мені — Мати моя! Амінь.

Благання (із Молебня)

Пресвята Діво Маріє, Богородице премилосердна, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Хор (на кожне прошення): Пресвятая Богородице, спаси нас.

Мати Христа Бога нашого, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Мати предвічної любові, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Мати Божої благодаті, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Діво непорочно зачата, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Діво, від херувимів світліша, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Діво, від серафимів славніша, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Маріє, голубко неосквернена, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Маріє, запашна квіткою дівицтва, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Маріє, добра вихователько дів, радуйся і спаси тих, що на Тебе уповають.

Каплиця Покрови Пресвятої Богородиці на Горі Явір. Ліворуч — довоєнна світлина; праворуч — сучасна.

вони можливо славніші та величніші, то Господеві уподобалося, щоби Божа Мати об'явилася на тому місці на Лемківщині. Уподобалося, щоби Богородиця пригадувала людям цієї землі про вірність Богові. Запрошуємо до спільної молитви, до спільного паломництва, щоби поклонитися іконі Матері Божої з Гори Явір.

Проща Греко-Католицької Церкви відбудеться 18 липня 2025 р.,

а Архiepерейську Літургію очолить Митрополит Пряшівський архiepiscopом Йона Максим.

Нехай це місце єднає нас у молитві. Сьогодні потрібно миру, правди та справжньої християнської любові, а марійні об'явлення нехай цьому служать, щоб ми якнайкраще розпізнавали прохання Богородиці.

Владика Ольштинсько-Гданський
† Аркадій Трохановський

Запрошення

В суботу **28.06.2025 р.** відбудеться відпуст у Хшанові.

Програма

- 10³⁰ — Молебень до Матері Божої
- 11⁰⁰ — Служба Божа
- посвячення води
- процесія з іконою
- причастунок

Сердечно запрошуємо — Хшаново чекає Вас!!!

*о. Григорій А. Столиця
та парафіяльна рада*

Молитва

За всіх Ти молишся, благая,
За тих, що прибігають з вірою
Під могутній твій покров,
Бо іншого тривалого порятунку перед Богом
В бідах і скорботах ми, грішні, не маємо,
Обтяжені гріхами незліченними,
Мати Бога Вишнього,
Тому-то ми до Тебе припадаємо:
Ізбав від усяких негод рабів твоїх.

Всечесний Отець Богдан Ситчик!

Складаємо Вам наші найщиріші привітання з нагоди 25-ої річниці священничих свячень. Дякуємо Вам за жертвенну працю, молитву та віддане служіння Богові і нашому народові!

Бажаємо Вам кріпкого здоров'я, Божих ласк у священничому служінні, щедрих дарів Святого Духа та Божої допомоги у всіх щоденних справах і нехай завжди Божа любов зберігає Ваше життя.

Нехай Пресвята Богородиця охороняє Вас Своїм омофором, а Господь Бог подасть многії і благії літа життя!

— парафіяльна рада та вірні парафії Св. Кирила і Методія в Лідзбарку Вармінському

Від щирого серця вітаємо

о. Дмитра Гарасима ЧСВВ

пароха парафії Успення Пресвятої Богородиці в Асунах з ювілеєм 35 – ліття священства.

Всечесний Отче!

Прийміть від нас найщиріші привітання й подяку. Нехай Всевишній Господь Бог щедро обдарує Вас здоров'ям, щастям, радістю та Своїми ласками, скріплює Ваші зусилля у дальшій священничій послужі на благо нашої Церкви, Василянського Чину і нашого народу. Нехай любов Спасителя надалі наповнює Ваше серце, Матір Божа завжди Вас охороняє, а милосердний Господь Бог

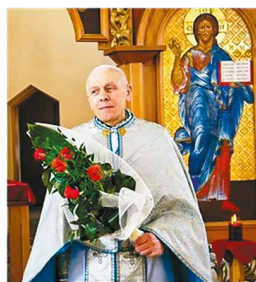
обдарує своїми ласками та благословить Вам на многії і благії літа!

— вдячні віряни асунської парафії

Щиро вітаємо

о. Мирослава Підлипчика ЧСВВ

з ювілеєм 50-ліття священства.

Нехай ласкавий Господь Бог щедро благословить, Дорогий Отче, Ваше трудолюбиве життя. Подасть кріпке здоров'я, приносить дари Святого Духа для подальшої плідної праці у священничій послужі на благо нашої Церкви, Василянського Чину й всього українського народу.

Бажаємо Вам гармонії душі і спокою на серці, здійснення усіх Ваших мрій, витривалості та наснаги на многії та благії літа!

— парафіяни асунської парафії

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний бюлетень. Видає Українська Греко-Католицька Церква у Польщі. Редакція працює на громадських засадах. Редагує колегія: **Владика Аркадій Трохановський, о. митрат Богдан Панчак, о. Микола Костецький** — координатор від Перемисько-Варшавської архієпархії, **о. Євген Сухий** — координатор від Вроцлавсько-Кшалінської єпархії. Відповідальний редактор **Богдан Тхір (бт). Аркадій Стопа** — технічні консультації. *Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.*

Kuria bp, ul. Biskupa Jana Śnigurskiego 2A, 37-700 **Przemysł**, tel/fax 16 678-78-68, e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl; **Kuria bp**, Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77; fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl; **Kuria bp**, ul. Lubelska 12, 10-405 **Olsztyn**, tel: 89 539 60 48, e-mail: eparchia.kontakt@gmail.com

Adres redakcji: BŁAHOWIST; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie, tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl, konto: Bank Spółdzielczy w Górowie Ił, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001